

УТВЪРДИЛ:.....

СТЕЛА ИЛИЕВА

ДИРЕКТОР НА РИОСВ-ШУМЕН

ДОКЛАД

Относно: планова проверка през 2025 г. на РИОСВ-Шумен за текущ контрол по изпълнение на условията от Комплексно разрешително (КР) № 341-Н1/2012 г. от „Алкомет“ АД

На 12 и 13 март 2025 г. РИОСВ-Шумен извърши проверка на място и по документи в Инсталации, попадащи в обхвата на приложение № 4 на ЗООС (за производство на алуминиеви заготовки чрез топене и леење (рулони и пръти) и Инсталация за елоксация) и Инсталации извън обхвата на Приложение № 4 на ЗООС (Пресов цех, Валцов цех и горивна инсталация към Битов корпус).

Цел на проверката е извършване на контрол по спазване изискванията на условията от комплексно разрешително № 341-Н1/2012 година, с последна актуализация от 2022 г., от оператора „Алкомет“ АД.

При проверката са направени следните констатации:

Капацитет и експлоатация

При настоящата проверка през 2025 г. се извърши проверка за наличието на съоръжения, които са били разрешени за изграждане и експлоатация с Решения за актуализация на комплексното разрешително и са свързани с работата на леярнен, валцов и пресов цех.

Функционират всички 5 броя пещи за непрекъснато леење, чиито капацитети съответстват на комплексното разрешително. По време на проверката се установи необходимост от получаване на писмена информация за начина на разпределение на стопилката от пещите към съоръженията за нейното третиране за производство на продукт, предвид на това, че в документите за бъдеща промяна на комплексното разрешително има схема на това разпределение, което се различава от описаното в комплексното разрешително, въпреки че не променя капацитета, разрешен в комплексното разрешително. За тази цел с констативния протокол от проверката е дадено предписание № 3, описано в част „заключение“ на настоящия доклад.

Система за управление на околната среда

Изготвени са и се представиха инструкциите, изисквани с комплексното разрешително, и документите по тяхното прилагане.

Уведомяване

От 01.01.24 г. до 12.03.25 г. не са били установявани извънредни и аварийни ситуации, поради което не е възниквало замърсяване на околната среда и екологични щети и не е имало необходимост от уведомяване на компетентен орган.

В РИОСВ-Шумен са постъпвали документи за извършени през 2024 г. приемни изпитвания и въвеждане в експлоатация на съоръжения, разрешени в издадени от ИАОС Решения за актуализация на комплексно разрешително.

За промени, които са планирани за извършване в бъдеще, „Алкомет“ АД е уведомила РИОСВ-Шумен и ИАОС гр. София, във връзка с което е започнала процедура за промяна на комплексното разрешително. При проверката на 12.03.25 г. се установи, че са монтирани, но все още не са въведени в експлоатация, част от съоръженията, включени от текущата процедура за промяна на комплексното разрешително. Във връзка с това е предписание №1,

описано в част „заключение“ от настоящия доклад, което е дадено в констативния протокол, изготвен във връзка с проверката.

Представен е годишен доклад с обобщена информация за изпълнението през 2023 г. на условията от комплексното разрешително. Към момента на извършване на проверката, не е изтекъл крайния срок за представяне на доклад за 2024 г.

Употреба на вода

Водата, употребена за единица продукт в инсталацията за топене и леене на алуминий, превишава годишната норма за ефективност от комплексното разрешително.

Изчислената употреба на вода за единица продукт за 2024 г. в инсталацията на елоксация е по-голяма от годишната норма за ефективност. Установената причина за несъответствие е настройка и тестове при извършване на разрешената модернизация на тази инсталация, като Операторът е планирал и извършил коригиращи мерки, но има необходимост от допълнителен контрол на разхода на вода през 2025 г. С тази цел са дадени предписания № 1 № 2 в констативния протокол за планова проверка, които са описани и в част „заключение“ на настоящия доклад.

Представиха се документи за извършени проверки за поддръжка на съоръжението, която е основен консуматор на вода за производствени нужди, и на водопроводната мрежа.

Електроенергия и топлоенергия

Извършено е изчисление за употреба на електроенергия и топлоенергия за единица продукт и за двете инсталации, попадащи в обхвата на приложение № 4 на ЗООС. Не е установено превишение на годишните норми за ефективност.

Налични са и се представиха документи за извършени проверки и поддръжка на основните консуматори на електроенергия, основните консуматори на топлоенергия и на топлопреносната мрежа.

Употреба на суровини, спомагателни материали и горива

Всички суровини, спомагателни материали и горива за инсталациите по Условие 2, които попадат в обхвата на Приложение № 4 от ЗООС, не превишават годишните норми за ефективност като годишно количество и за единица продукт през 2024 г.

Съхранение на суровини, спомагателни материали, горива и смеси

Всички химични вещества и смеси, класифицирани в една или повече категории на опасност, са опаковани, етикетирани и снабдени с актуални информационни листове за безопасност ИЛБ.

Съхранението на химични вещества и смеси отговаря на условията за съхранение, посочени в информационните листове за безопасност и Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси. Провери се изготвена оценка за безопасност на съхранението на опасни химични вещества и смеси и разработени инструкции по Наредбата. Разработени са и се прилагат инструкции и програми за обучения на лицата, отговорни за съхранение на химични вещества и смеси. Извършени обучения на отговорния персонал за работа с охв и смеси.

Притежателят на КР съхранява опасните химични вещества и смеси в складовете за съхранение, посочени на изготвена за целта схема.

Притежателят на КР документира резултатите от извършените проверки на съответствието на съоръженията, складовете, площадките и резервоарите за съхранение на суровини, спомагателни материали и горива с изискванията на нормативната уредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества. За изминалата отчетна 2024 г. не са констатирани несъответствия, а през 2025 г. предстоят да се извършат проверки.

Емисии в атмосферата

При проверката на площадката се констатира, че функциониращите точкови източници и пречиствателните им съоръжения съответстват на описаните такива в комплексното разрешително. Операторът извършва контрол на параметрите на работата на пречиствателните съоръжения, честота на мониторинг, оптимални стойности и др.

Въз основа на проведени СПИ през 2023 г. и 2024 г. за изградените и функциониращи източници на емисии, подлежащи на контрол по отношение на концентрациите на вредни вещества в отпадъчните газове и дебит на газовете, не е установено превишение на регламентираните норми за допустими емисии на вредни вещества. Измерените показатели са съгласно изискванията на издаденото КР.

На площадката се експлоатира оборудването, съдържащо ФПП, в съответствие с нормативните изисквания.

Не са налични неорганизиран източници на емисии, както и разпространение на неприятни миризми, и не са възниквали предпоставки за предприемане на извънредни действия за тяхното ограничаване.

Емисии в отпадъчни води

При проверката се експлоатират всички пречиствателни станции за формираните отпадъчни води от площадката на „Алкомет“ АД към цех „Пресов“, към цех „Валцов“ и модулна пречиствателна станция за смесен поток (производствени, охлаждащи и битово-фекални) отпадъчни води.

За всяка пречиствателна станция се извършва и документира поддържане на оптимален работен режим на съоръженията. Не са установявани несъответствия.

Смесен поток пречистени (производствени, охлаждащи и битово-фекални) отпадъчни води и дъждовни води от площадката на „Алкомет“ АД се зауства в р. Теке дере, при спазване на поставените в КР изисквания. В РИОСВ-Шумен не са постъпвали данни или сигнали за нарушаване качеството и нормите за добро състояние на водоприемника, свързани с дейността на „Алкомет“ АД. Няма случаи на залпови изпускания на замърсяващи вещества от дружеството. Операторът извършва мониторинг на смесения поток отпадъчни води, заустван в р. Теке дере. Няма установени несъответствия с индивидуалните емисионни ограничения.

Управление на отпадъците

Представи се Оценка за съответствие на количествата образувани отпадъци с изискванията в комплексното разрешително. Не са установени несъответствия и не се е налагало предприемане на коригиращи действия.

Притежателят на КР е приел отпадъци през 2024 г. и 2025 г. за оползотворяване в инсталацията за топене и леене на алуминий в количества, съответстващи на регламентираните в КР. Не са установени нарушения с условията в комплексното разрешително при извършената Оценка за съответствието при приемане на отпадъци за оползотворяване.

При проверката не се установиха несъответствия на съхранението, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отпадъци с условията на комплексното разрешително.

Извършва се изчисляване на количеството образувани отпадъци. Документирането се извършва в Национална информационна система „Отпадъци“.

За извършените анализи на отпадъци през 2024 г. се представиха нормативно изискващите се документи.

Емисии на шум

Операторът извършва наблюдение веднъж на две години на показателите на шум, излъчван в околната среда. Последните измервания са през 2023 г., при които няма несъответствия с поставените в разрешителното максимално допустими нива. Предстои през 2025 г. да бъдат проведени нови измервания. Не са постъпвали оплаквания във връзка с излъчвания шум от инсталациите на дружеството. Налични са и се изпълняват инструкциите, изискващи се с КР.

Опазване на почвите от замърсяване

Изпълняват се мерките, предвидени в изпълнение на условията от комплексното разрешително, за предотвратяване на замърсяване на почвите. Извършен е собствен мониторинг на почвите в постоянни мониторингови пунктове през 2015 г. Предстои извършване на собствен мониторинг през 2025 г., съгласно заложената честота по КР.

Мониторинг на подземни води

Утвърдената в комплексното разрешително честота за мониторинг на подземни води е 1 път на 5 години. Последният мониторинг е извършен през 2021 година, съответно следващият трябва да е до 2026 г. Няма въведени индивидуални емисионни ограничения или изисквания за определяне на базово/фоново ниво за извършване на оценка на съответствие и предприемане на коригиращи действия. Операторът е отчитал необходимост от допълнителни мерки за опазване на подземните води през 2024 г. и до настоящата проверка през 2025 г.

Предотвратяване и действия при аварии и случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и/или причинени екологични щети

Прилага се инструкция за оценка на риска от аварии при извършване на организационни и технически промени. Резултатите от проверката се документират редовно във формуляри.

Притежателят на настоящото разрешително е предприел мерки за предотвратяване, контрол и/или ликвидиране на последствията при аварии.

Представиха се документи за извършени обучения за проиграване на аварийна ситуация и за работа с опасни химични вещества и смеси.

Разработен е и се спазва Вътрешен аварийен план.

В изпълнение на изискванията на чл. 6 ал. 1 от Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, е извършена класификация в съответствие с критериите по Приложение № 3 на ЗООС. Съгласно валидираното уведомление за класификация по Приложение № 1 на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, предприятието се класифицира с нисък рисков потенциал. Класификацията е потвърдена с писмо на Изпълнителния директор на ИАОС.

На основание на чл.106, ал.1 от ЗООС, операторът е разработил политика за предотвратяване на големи аварии и система за управление на мерките за безопасност, която е документирана в актуализиран Доклад за политика за предотвратяване на големи аварии.

Представи се собствена оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологичните щети и на причинени екологични щети, последна актуализация.

През 2024 г. до момента на проверката /13.03.2025 г./ на територията на „Алкомет“ АД, не е възниквала аварийна ситуация, поради което не е имало нужда да се попълва подготвения за целта дневник и да се уведомяват РИОСВ-Шумен и други компетентни органи.

Преходни режими на работа

Не е имало необходимост от прилагане на регламентираните дейности за контрол на преходни и аномални режими, поради липса на временно спиране или трайно прекратяване на производствената работа на инсталациите в обхвата на приложение № 4 на ЗООС.

Спиране на работата на инсталацията

През 2024 г. и до 12.03.25 г. не е имало прекратяване или временно спиране на дейността на инсталациите по условие 2 или части от тях, поради което не е имало необходимост от уведомяване на РИОСВ-Шумен, изготвяне на план за спиране и от промяна в условията на комплексното разрешително.

Заклучение

Условията в комплексното разрешително се спазват, с изключение на описаната по-горе употреба на вода за инсталацията за елоксация, във връзка с което са определени първите от описаните по-долу четири предписания:

Предписание № 1 – „На основание чл.125, ал.2, т.2 от Закона за опазване на околната среда и водите, като се има предвид установеното превишение за употреба на вода за единица продукт през 2024 г. за инсталация за елоксация, и превишението от изчислението на употребена вода за единица продукт за първите два месеца на 2025 г., за същата инсталация, е необходимо операторът да определи необходимите мерки, с които да осигури възстановяване на съответствието във възможно най-кратък срок, с цел да се предотврати превишение за

календарната 2025 г. За резултатите да се уведоми РИОСВ-Шумен, включително за срока за изпълнение на определените мерки.“

Предписание № 2 – „На основание чл.155, ал.2 т.3., от Закона за опазване на околната среда и водите, да се започне извършване на следната допълнителна мярка, с цел доказване на ефективността на предприетите мерки по предходното предписание - в края на всеки изминал календарен месец на 2025 г. да се извършва изчисление на употребената вода за единица продукт в инсталация за елоксация за периода от началото на 2025 г. до края на съответния месец. Същото да се извършва до установяване на липса на превишение на стойността на годишната норма за ефективност по условие 8.1.2.“

Тези две предписания са дадени с цел получаване на точна и ясна информация за това, дали превишението е следствие от липса на адекватни коригиращи мерки или е следствие от повишена консумация на вода от модернизирания инсталация за елоксация в реална работна обстановка, което не е било планирано на етап проект и изграждане .

Във връзка с описаните по-горе констатации в част „Уведомяване“ е дадено предписание № 3 - „На основание чл.155 ал.2. от Закона за опазване на околната среда, да се уведомят отговорните лица в „Алкомет“ АД да не се извършва експлоатация, до издаване на Решение за актуализация на комплексно разрешително, на съоръженията в територията на площадката, които и са част от текущата процедура за промяна в комплексното разрешително, но все още не са разрешени за експлоатация.“

Във връзка констатациите в част „Експлоатация и капацитет“ на настоящия доклад е дадено предписание № 4 със следния текст „Да представят описание на технологичното оборудване и действия, чрез които стопеният алуминий може да се пренасочва към различни съоръжения за леење за получаване на продукт, без същото да изисква промяна в технологичното оборудване.“